

KACZVINSZKY JÓZSEF ÉLETE, MŰVEI ÉS TANÍTÁSA

LÉTEZÉS ÖRÖME KÖZPONT

Első összejövétel (2024. 09. 11.)

Az első alkalommal ismertetésre került témakörök írásos anyaga olvasható alább.¹ A betűszínekről: a címek általában, a linkek pedig mindig *kék színűek*. A témakörök kifejtésének szövege színe a szokásos *fekete*, benne az idézetek színe *kék* (idézőjel nélkül: kissé szerkesztett idézet). A saját kitekintő megjegyzéseim *barna* színnel szerepelnek.

1. Kaczvinszky élete és tanító tevékenysége

Jelen ismertetés tartalmáról bővebben is olvashatnak az érdeklődők a „KJ-honlap” következő három oldalán: <https://kaczvinszky.hu/>, <https://kaczvinszky.hu/a-mester-es-tanitvanyai/> és <https://kaczvinszky.hu/a-mester-es-tanitvanyai-kiegeszito-oldal/>.

1.1. Bevezetés

Kaczvinszky József egy magyar yogi volt, a rádza yoga mestere. Életében egységet alkotott tanító tevékenysége és szakírói munkássága. Már fiatalon komoly műveltségre tett szert; nem csak a távol-keleti bölcsélet műveit olvasta, hanem több tudományág újszerű eredményeit is tanulmányozta.

A negyvenes évek közepétől a köréje szerveződött tanítványoknak személyesen adta át a rádza-yoga tanítását. Tanítványai számára egyértelmű volt, hogy mesterük rendelkezik azzal a végső tudással, melynek megszerzéséről írásai szólnak.

Kaczvinszky művei a magyar yoga-irodalom kiemelkedő alkotásai. Életében csak a *Kelet világossága* jelent meg, további művei kéziratban maradtak, és tanítványaihoz gépelt formában jutottak el.

Tanító tevékenységét a hetvenes évek közepén egyik volt tanítványa folytatta, aki addigra maga is elérte a szellemi mester fokozatát. Kaczvinszky József tanítása – túl a személyes szálakon – máig hat.

Érdemes megszívlelnünk a *Kelet világossága* I. kötetének előszavában olvasható ajánlást: „Minden világfelfordulás közepette különösen korszerű önmagunkkal és valamely abszolút biztonságot nyújtó tannal foglalkoznunk.”

---

¹ Az előadás szóbeli és írásos anyagának létrejöttében nyújtott értékes támogatásukért köszönetemet fejezem ki Bakos Zoltánnak és Kovács Lászlónak. (F. I.)

1.2. Élete

Kaczvinszky József Budapesten született 1904. augusztus 9-én. Édesapját korán elveszítette; nagyszülei vették magukhoz. A gyermekévek meghatározó személye anyai nagyapja lett, aki egy homeopátiás kórház igazgató főorvosaként végezte gyógyító munkáját.

A középiskola felső éveit a Ciszterci Rend Szent Imre Főgimnáziumában végezte, és ott is érettségizett. Gimnáziumi tanulmányai nyolc éve alatt magántanuló volt.

Már fiatalon komoly műveltségre tett szert, jórészt nagyapja jelentős magánkönyvtárának köszönhetően.

A háború előtti időkben előadásokat tartott a keleti filozófiákról és tanításokról, így a számára kiindulópontot képező Patandzsali *Yoga-aforizmáiról*, melyet szanszkrit eredetiből fordított és kommentált.

1933-ban megnősült; feleségével továbbra is a nagyszülői házban, Csillaghegyen laktak.

Élete fő műve, a háromkötetes *Kelet világossága* az „Írás” Kiadónál jelent meg 1942-1943-ban. További műveit az új hatalmi berendezkedésben a megjelenés esélye nélkül írta.

Az ostrom után számos követője kérte Kaczvinszkyt, hogy a megváltozott világban részesítse őket szóbeli tanításban is. Ő ezt úgy értelmezte, hogy eljött az idő egy szervezett yoga-oktatás létrehozására. Eladták a csillaghegyi házukat és beköltöztek a Nagyszőlős utcába.

A yoga tanítása a Sashegyen, egy bérelt villában kezdődött 1945-ben. Három kurzus indult, lényegében a *Kelet világossága* három kötetének megfelelő tematikával: a meghirdetés szerint „hatha, láya, rádza yoga” elnevezéssel; az utóbbit Kaczvinszky tanította.

Az 1947-ben kezdődő keményebb diktatúra alatt a képzés ellehetlenedett. Kaczvinszky változó időpontokban és helyszíneken tartott találkozásokkal, egyénileg továbbvitte a yoga oktatását.

Lassan kialakult körülötte egy állandónak nevezhető tanítványi kör, amelybe az utolsó csatlakozás az ötvenes évek második felében történt. Kaczvinszky ekkor már Budán lakott második feleségével abban a lakásban, melyet egyik tanítványa választott le számukra saját nagyobb méretű lakásából a II. kerületben, a Nyúl utcában.

Az utolsó években egészsége fokozatosan romlott, emiatt szűkítette a tanítványainak körét és a velük való találkozásokat is. Végül már magnetofonszalagon küldte el aktuális tanításait a valamely társuknál összegyűlt tanítványainak.

Az 1963. október 28-i rosszullete végzetes volt; másnap, október 29-én a Széher úti kórházban elhunyt.

1.3. Tanítványai

Kaczvinszky tanítványai közül mindenkinek ismerjük a nevét. Szám szerint öt tanítványával kerültünk személyes kapcsolatba. Ők egybehangzóan arról számoltak be, hogy minden tanítvány a legnagyobb tisztelet és szeretet hangján beszélt Mesterükről.

A leggyakoribb fordulatok ezek voltak: végtelen tudás és szelídség, nyugalom és szeretet; a tanítvány teljes biztonságban érezheti magát mellette; a Mester minden lát és tud róla, nincs értelme semmit sem titkolni; megszűnnek a terhek, és minden megoldhatónak mutatkozik.

Az elsők között csatlakozó tanítványa, Mike Géza vitte tovább a Tanítást, miután az évek során maga is elérte a mesteri szintet. Ha Kaczvinszkyról kérdezték, legtöbbször annyit mondott róla, hogy „teljeskörű tudással rendelkezett”.

Muraközy Tamásné, Nóra a Mester „jobbkeze” volt. Gépelte a kéziratokat, gyakran többször is, hogy mindenkinek jusson példány. Kaczvinszky irányítása mellett németből fordított könyveket, és azok kivonatát az összejöveteleken ismertette. (Amiről biztosan tudunk: Evans-Wentz: *Milarepa élete és tanítása*, C. G. Jung: *Emlékek, álmok, gondolatok*).

Mike Gézáné Ilona számára az a külön személyes képzés, melyet a *Tarot*-ról kapott, élete felejthetetlen élménye maradt.

Bakos Nándor eszmei módon „magával vitte” a család intézményét, amit Kaczvinszky megértett, és a család köré egy bizonyos „védőburkot” vont.

Takács György szellemi alkatához az *Aforizmák* című gyűjtemény állt közel. Kaczvinszky aforizmáinak inspiráló hatására kiérlelt magában tizennégy nagyszerű saját aforizmát.

Szervánszky Endre (őt nem ismertük) saját lakása leválasztása révén szerény, mégis méltó életkörülményekhez juttatta a Kaczvinszky házaspárt. A Mesterrel való kapcsolatába bevonta a zenét is. Tanítványi körben tudott volt,

hogy a hazai kortárs zeneirodalom emblematikus alkotása, a *Hat zenekari darab* (1959) Kaczvinszky szellemi hatását tükrözte.

Tanítványai időnként újra megkérdezték Kaczvinszkyt, hogy volt-e élő mestere, akitől a Tanítást kapta. Ő mindannyiszor elmondta, hogy ilyen személy nem volt az életében. Tanítványai között járta egy olyan mondás, hogy „Józsival a tudással született, csak bele kellett nőnie a kabátba; szerencsére ez elég hamar megtörtént”.

1.4. Tanításának folytatása

Kaczvinszky tanítása az 1970-es évek közepén folytatódott. Egyik tanítványa, Mike Géza (1918-1976) maga is mesterré vált az évek során.

Végzettsége szerint gépészmérnök volt. Szakmai tudását és felkészültségét találmányok mellett az is bizonyítja, hogy részt vett a 2-es Metró tervezésében és építésében, továbbá az is, hogy épületgépészeti feladatokra kapott megbízást a Dubnai Atomkutató Intézetben.

A kiküldetésből hazatérve egészsége váratlanul jelentősen megromlott. A munka világának kényszerű elhagyása után nem sokkal elérte a belső lelki út legmagasabb mesteri fokozatát. 1974-ben megjelent körülötte a tanítványok első csoportja, amelyet a következő évben még egy követett.

Kaczvinszky tanítványainak húsz évével szemben a második generáció tagjainak kevesebb, mint 500 nap jutott az élő mester jelenlétéből. A személyes és csoportos tanítás intenzitása és módja tekintettel volt a szabott időre...

Megjegyzés. Ennek az 500 napnak a története (a személyek és események) részéről nem kap semmiféle publicitást, és ez a későbbi idők történéseire is érvényes. (F. I.)

1.5. Kaczvinszky jelentősége

Egy szellemi mester megjelenése bármely kultúrában, korban és helyen felbecsülhetetlen érték. Kaczvinszky József a 20. század Európájában, Magyarországon élt. Személyesen tanított, és a yoga irodalmát nagyszerű művekkel gazdagította.

A modern kor számára egy élő európai nyelven, szerencsénkre (talán nem véletlenül) a mi anyanyelvünkön írta le tanítását, mely a rádza-yoga korszerű változata.

Kaczvinszky fő műve, a *Kelet világossága* három kötetének újbóli kiadását a tradicionalista filozófus, László András kezdeményezte. A III. kötet végén

olvasható utószavában a mű jelentőségét felsőfokon méltatja: „*a világ sok tekintetben legkiemelkedőbb, a maga nemében teljesen egyedülálló Yogát feltáró alapműve, melynek mélységét és színvonalát valószínűleg nem fogják felülmúlni soha*”.

A rádza-yoga Kaczvinszky által felépített rendszerének az alapfogalmi illeszkednek a modern kor „kutató típusú” nyugati emberének intelligenciájához és keresztény gyökereihez. A kifejező magyar terminológia révén pedig ez a tanítás közvetlenül hozzánk szól.

A tapasztalat szerint a tanítványok ambíciója, teljes elkötelezettség esetén is különböző szinten fogalmazódik meg. Kaczvinszky műveiben (elég az *alapmű* mellé *A hét beavatást* és a *Tanácsokat* odatenni) a tanítás minden eredményre vezető szintje megtalálható. Azok sem ütköznek a fejlődés korlátaiba, akik a jobbára csak tilalmakat és követelményeket (yama – niyama), valamint az elme eszményi állapotának feltételeit gyakorolják.

Akik számára nem akadály a befelé-fordulás (meditáció), később az elmélyedés végrehajtása, megtalálják a rádza-yoga magasabb tagozatainak leírását. De a yoga ezt meghaladó magasiskoláját képező utolsó három beavatási szint különleges megismeréseiről is pontos képet kaphatunk.

A yoga elméletében tájékozódni kívánó érdeklődők megismerhetik a yoga teljes gondolati rendszerét, például a számhlya filozófiát vagy az ötféle lélegzés rendszerét.

Kaczvinszky művei alapján a tanítvány lenyűgöző képet alkothat az egyetemes emberi életútról, melynek kiindulópontja és majdani végállomása egyaránt a Lélek. Egyéni élete ennek foglalatában nyer értelmet. Megbízható módszereket kap a belső út gyakorlati megvalósítására. A teljes körű és hiánytalan tanítás mindvégig biztos támaszt nyújt számára.

Kaczvinszky tanítása, a továbbvitelének is köszönhetően, mindenki számára elérhetően „jelen van”, és a mai „modern” kor körülményei mellett is követhető. Nem kell kivonulni a társadalomból, nem kell hátat fordítani a családnak és a munka világának. Változatlanul szükséges azonban a lelki fejlődés iránti hit, az elkötelezettség és a következetes kitartás.

2. Kaczvinszky művei és javasolt elérhetőségük

Sorra vesszük Kaczvinszky írásműveit, és megadjuk, hogy közülük melyik hol érhető el, ajánlott módon. Egy forrást akkor lehet javasolni, ha az általa

tartalmazott szöveg megbízható, továbbá a külső megjelenése is megfelel a tartalomnak.

2.1. Kelet világossága I-II-III.

Kaczvinszky fő műve, a rádza-yoga átfogó ismertetése, a *Kelet világossága* Hindy András „Írás” Kiadójánál jelent meg 1942-1943-ban. A három kötet olykor feltűnik az antikváriumok kínálatában. Az értékes kiadványra általában licitálni kell.

A könyv újbóli kiadását (Kötet Kiadó, 1994-1995) László András, a tradicionalista filozófus javasolta. A műhöz írott utószavát a III. kötet végén találjuk.

Megjegyzés. A háromkötetes könyv beszerzését mindenképpen javasoljuk (ebben a kiadásban és lehetőleg új állapotban). A nagyszerű alpmű legyen ott mindenkinek a könyvespolcán!

A mű biztosan megtalálható a Kötet Kiadó és a Filosz Kiadó kínálatában.

- ***Kelet világossága I. kötet: Bevezetés a Yogába***

Az első kötet szöveggondozott digitális változata elérhető a „KJ-honlapon”: <https://kaczvinszky.hu/kelet-vilagossaga/>

Megtaláljuk itt az első kötet elérhetőségét *hangoskönyv* formában, valamint külön az *Előszó* internetes címét a YouTube-on. (A „tudatbázis.hu” portál egy ideje nem érhető el.)

- ***Kelet világossága II. kötet: Gyakorlati Yoga***

A második kötet szöveggondozás alatt áll, a digitális változat megjelenése a honlapon később várható.

- ***Kelet világossága III. kötet: Misztikus Yoga***

A harmadik kötet szintén szöveggondozás alatt áll, a digitális változat megjelenése a honlapon még hosszabb ideig várat magára.

László András utószavát azonban megtaláljuk itt:

https://kaczvinszky.hu/doc/others/Kelet_vilagossaga_III_utoszo_Laszlo_Andras.pdf

A harmadik kötet végén található Patandzsali *Yoga Aforizmák* külön elérhető a következő címen:

http://turiya.vidya.hu/konyvtar/hinduizmus/yoga/yoga_szutrak_kaczvinszky.html.

Ugyanez a tartalom megjelenik a „terebess” honlapon is, a következő címen:
<https://terebess.hu/keletkultinfo/Patandzsali-Kaczvinszky.pdf>

2.2. A hét beavatás

Ez a mű Kaczvinszky tanításának másik pillére; szintén lefedi a belső út teljességét; az utolsó három beavatás már a yoga „magasiskolája”.

A régi korokban a beavatások a „választottaknak” szóló titkos tanítások voltak. A szerző azonban elérkezettnek látta az időt, hogy a kor „kutató” típusú emberéhez egy modern beavatással, publikus írásműben forduljon. A tanítás ismertetésének nézőpontja és megfogalmazásának módja egyértelműen különbözik az érdeklődő útkeresőknek szóló írásművek stílusától.

A hét beavatás teljes 1945-ös változata itt olvasható:

<https://kaczvinszky.hu/a-het-beavatas-1945-1946/>.

A mű töredékes 1946-os változata – mely négy beavatásra terjed ki, viszont az első beavatás jóval részletesebben kidolgozott, mint a korábbi – megtalálható a Kvintesszencia Kiadó könyvében:

Kaczvinszky József: *A hét beavatás/ "F" napló – meditációs könyv a naponta uralkodó szimbólumokról/ Yoga aforizmák* (Szerk.: Baranyi Tibor Imre), Kvintesszencia, 2003.

2.3. Tanácsok

A *Tanácsok*, mely egy rövidebb terjedelmű remekmű, az írásos életmű harmadik pillérének tekinthető. Három részre tagolódik, melyek témái: a szándékolt befelé-fordulás leírása, a spontán befelé-fordulások felismerése, majd pedig a helyes életvezetés módja.

Hangvételére a tanítás bizonyosságának az aforizmatikus stílusú közlése a jellemző. Ez az írásmű, mely a yoga nagy részét érinti, személyesnek és „gyakorlatiasnak” mondható, minthogy közvetlenül a tanítványhoz szól.

A *Tanácsok* jelenleg csak a „KJ-honlapon” érhető el:

<https://kaczvinszky.hu/tanacsok/>

2.4. Aforizmák

Kaczvinszky *Aforizmák* c. műve 365 bölcs gondolatot tartalmaz; minden napra egyet. Ez az írásmű a *Tanácsok* befejezése után nyerte el végleges

formáját, mivel a számozott gondolatok közel egyharmada az utóbb említett műből származik.

Az aforizmák gyűjteménye szerepel a Kvintesszencia kiadó könyvében:

Kaczvinszky József: *A hét beavatás/ "F" napló – meditációs könyv a naponta uralkodó szimbólumokról/ Yoga aforizmák* (Szerk.: Baranyi Tibor Imre), Kvintesszencia, 2003.

Az *Aforizmák* elérhető a „KJ-honlapon”: <https://kaczvinszky.hu/aforizmak/>

2.5. Az Aranyvirág fakadásának titka (fordítás)

Kaczvinszky a tanítványai számára lefordította azt az ősi taoista tanítást, az *Aranyvirág titkát*, melyet a híres taoista szerzetes, Lü Dongbin tett közzé a 8. században, saját megfogalmazásában.

A fordítás alapja Richard Wilhelm német nyelvű könyve: *Geheimnis der Goldenen Blüte*, amely 1929-ben jelent meg C. G. Jung tanulmányának is beillő előszavával.

Kaczvinszky magyar nyelvű fordítása, melynek címe *Az Aranyvirág fakadásának titka*, itt érhető el: <https://kaczvinszky.hu/az-aranyvirag-fakadasanak-titka/>.

2.6. „F” napló

Az „F” napló (teljes címe: *Meditációs könyv a naponta uralkodó szimbólumokról*) Kaczvinszky legszemélyesebb írásműve. Csaknem három éven keresztül (1945. április 1. és 1947. december 31. között) tanulmányozta a napi szimbólumokat, és azokról feljegyzéseket is készített, összesen 830-at.

A feljegyzéseket végül átvezette egy kisalakú kockás noteszbe. Az első év bejegyzéseiből a napló elejére hozott egy 108 elemű válogatást, mely önálló tanító értelemmel rendelkezik.

Az első 108 bejegyzés, mint önálló írásmű szerepel a Kvintesszencia könyvében: Kaczvinszky József: *A hét beavatás/ "F" napló – meditációs könyv a naponta uralkodó szimbólumokról/ Yoga aforizmák* (Szerk.: Baranyi Tibor Imre), Kvintesszencia, 2003;

Az „F” napló elérhető a „KJ-honlapon”: <https://kaczvinszky.hu/f-naplo/>. Az első 108 bejegyzés digitális változata mellett megtalálható itt az eredeti notesz teljes tartalma is szkennelt formában.

2.7. Tarot

Kaczvinszky újraértelmezte az eredeti óegyiptomi Tarot képeit és tanítását. A klasszikus eredetihez visszatérő, ugyanakkor megújított megjelenésű és jelentésű saját változatot tanítványaival is ismertette.

Részletesebb leírás a <https://kaczvinszky.hu/tarot/> címen található. Itt olvasható az egyik tanítvány (Ilona) leírásból egy jobban kidolgozott szöveges részlet a Remetéről, melynek képét meg is festette. (Az értékes leírás jelen még alapos szerkesztést kíván.)

2.8. Yoga (1942)

A *Yoga* című tanulmány (1942) Kaczvinszky csaknem két évtizedes munkáját foglalja össze, melyet a számhlya filozófia tanulmányozására, valamint Patandzsali *Yoga-Aforizmái* fordítására és kommentálására fordított.

A tanulmány mintegy a *Kelet világossága* III. kötete „előképének” tekinthető. A kézirat digitalizálására nem gondolunk, hiszen az írás minden eleme bővített, végleges formában és áttekinthetőbb elrendezésben megjelenik Kaczvinszky *alpművének* harmadik kötetében.

A (160 gépelt oldalt tartalmazó) kézirat szkennelt formáját az érdeklődők elérhetik a <https://kaczvinszky.hu/yoga-1942/> oldalon.

2.9. Intrazeriális matematika

Kaczvinszky jelentős természettudományos műveltségében kitüntetett helyet foglalt el a matematika, hiszen ezen a területen alkotó tevékenységet is folytatott. Az *Intrazeriális matematika* c. művét három változatban is megírta (1957, 1959 és 1961). Ez az írásmű nem szabályos matematikai szöveg, hanem egy „vízió” a matematika néhány területéről.

Részletesebb leírás a <https://kaczvinszky.hu/intrazerialis-matematika/> címen olvasható. Az írógéppel készült kéziratok szkennelt változatai azonban nem kerültek feltöltésre a honlapra. (Komoly érdeklődőknek személyes használatra elküldhető.)

2.10. További írások

Az alábbi írások – az utolsó kivételével – elérhetők a következő oldalon: <https://kaczvinszky.hu/tovabbi-irasok/>.

▪ *Miért hazudik a gyermek?* – Gyermekvédelem (1933. február)

A folyóirat (szerk.: Dr. Máday I.) és benne a benn olvasható írás megjelenését több napilap is hírül adta. Ahogyan azt is, hogy a Magyar Szülők Szövetsége február 7-én tartott közgyűlésén másodmagával titkárává választotta Kaczvinszky Józsefet.

▪ *A gondolatok ereje* – Pilishegyvidéki Hírek (III. évfolyam, 8. szám, 1929. február 24.)

Kaczvinszky 1929-30 körül társszerkesztőként dolgozott a pomázi járás hivatalos hetilapjánál, melynek szerkesztősége Csillaghegyen volt.

Kaczvinszkyt fiatal korában pályakezdő íróként tartották számon. Az alábbi három irodalmi alkotásáról tudunk.

▪ *Áldozatok*

Kaczvinszky novellája a Budapesti Hírlap 1927. január 27-i számában jelent meg.

▪ *Három nap – két élet*

A szerző fiatalkori kisregénye a Budapesti Hírlapban jelent meg két beharangozó írás után 22 folytatásban, 1926. július 23. és augusztus 18. között.

▪ *Chaya*

Ez a kisregény Kaczvinszky első ismert irodalmi kísérlete, melyet az olaszországi Cataniában írt, 1925 szeptemberében. A mű hivatalosan nem jelent meg, csak gépelt kéziratban maradt ránk. (A digitális változat később várható.)

3. *A Kelet világossága első kötetének áttekintése (1. rész)*

Kaczvinszky fő műve, a *Kelet világossága* Hindy András „Írás” Kiadójánál jelent meg 1942-1943-ban. A könyv újbóli kiadását (Kötet Kiadó, 1994-1995) László András, a rendkívüli felkészültségű tradicionalista filozófus javasolta. A műhöz írott utószavát a III. kötet végén találjuk. Nagyvonalú áttekintésben megadja a könyvben foglalt tanítás lényegi kapcsolatát a *Védantával*, amit tömören a *Patandzsali Aforizmáit* idézve így határoz meg: „*Akkor a Szemlélő saját állapotában marad meg.*”

A mű jelentőségét több helyen is felsőfokban méltatja: „*A világ sok tekintetben legkiemelkedőbb, a maga nemében teljesen egyedülálló Yogát feltáró alapműve, melynek mélységét és színvonalát valószínűleg nem fogják felülmúlni*

soha.” Majd: „*A Kelet világosságát többször, sokszor el kell olvasni, majd pedig folyamatosan olvasni kell egy egész életen át*”.

Kaczvinszkyt idézve: *A Kelet világossága* első kötete (*Bevezetés a Yogába*) az ész és a logika (a yoga elmélete), a második (*Gyakorlati Yoga*) az élet, a harmadik (*Misztikus Yoga*) pedig a lényeg megismerésének szempontjából tárgyalja a yogát. Az első könyv célja, hogy áttekintést nyújtson, a másodiké a nézőpont megváltoztatása, a harmadiké pedig a logikát meghaladó belső megismerés mibenlétének és módjának az ismertetése. Mindhárom könyv a yoga egészével foglalkozik.

Kelet világossága I. kötet (Előszó, 1-4. fejezet)

Egy ilyen rövid áttekintésnek, mint amilyen itt következik, erős korlátai vannak: nem lehet minden fontos részletre kitérni, valamint azt sem könnyű visszaadni, hogy a kötet szerteágazó fejezetei végül egységes egészé állnak össze. (*Párhuzam: A fűga művészete.*)

Előszó

A 11 rövid bekezdés a yoga néhány alapvető fogalmát és jellemzőjét érinti. A yoga célját így határozza meg: „*a Lélek megkülönböztetése mindattól, ami nem a Lélek, ennek eredményeként pedig a Természet kötöttségéből való felszabadulás*”. Itt még magyarázat nélkül áll ez a végletesen magas szintű meghatározás, de végül is, erről szó az egész könyv.

1. Nézőpontok

A fejezet első részének mondanivalója: „*Egységes szemlélet az élők világában nincs és nem is lehetséges.*” A mindennapi életben, a gyakorlat szintjén magunkévá tenni ezt a szemléletet korántsem egyszerű. A „*nézőpont*” alapfogalom, végig vonul a könyv fejezetein.

Lényeges megállapítások: *A yoga nem elmélet (filozófia), nem gondolkodásra épülő tudomány és nem is vallás. A yoga maga a megismerés. Lényege a megkülönböztetés, eszköze az átélés. A yoga az abszolút megismerés tana.*

A fejezet második része „szintet vált”: A yoga szemléletének középpontjában az *Egyetemes Lélek*, vagyis az *Abszolútum* áll, ezért a yoga nézőpontja minden más nézőponttól lényegében különbözik. (A tanítás szerint: *A tulajdonképpeni szemlélő maga a Lélek.*)

2-3-4. A yoga pszichológiai csakra-rendszere

Ez a három fejezet az egész írásos életmű egyik pillére. Az *egyéni megnyilvánulási tényezők és területek (egységek)* rendszerének felépítése alulról felfelé történik, mivel az áttekintés az egyén fejlődésének irányát követi: az *egysejtűtől* indulva, az *állatvilágon* át jut el az *emberi létformáig*.

A teljes felépítést szemlélteti két (eltérő formájú, de egyező tartalmú) *ábra*, melyek a mellékletben egy lapon szerepelnek. Az ábra külön is megtalálható a honlapon, ismertetések során pedig kiosztásra kerül. A második ábra a III. kötetből való; a „személyiség” elnevezése ott már „külső-én”, továbbá a csakra-rendszer a Természet köreibe ágyazva jelenik meg.

Az egyén *énségi-szikrája* a *meg-nem-nyilvánult Természet* körében helyezkedik el, és az az egyén különböző életei között is fennmarad. Felső összetevője, a *Lélek* a Természeten kívül, „a felett” áll.

A gyakorló tanítvány fejlődésének szempontjából kulcsszerep jut a *karakter* tényezőjének, mely az aktuális élet időtartamára épül fel, és az egyén megszerzett, jobbára a sikerekről és kudarcokról szóló „élményanyagának” a lenyomatát tartalmazza. A karakter egyszerre szűrő és elfojtó hatású: csak azokat a hajlandóságokat engedi megnyilvánulni az *ösztönvilágból*, melyek illeszkednek a pályáira, másrészt a gondolkozó *tudatot* nem engedi hozzáférni az „elfogulatlan” ösztönvilág szimbólumaihoz. A tanítvány feladata: a karakter lebontása (közömbösítése)!

A csakra-rendszer elemei számos összefüggésben megjelennek a yoga elméletében. Példa a lélegzések rendszere, melyből két tételt idézünk: *Az ébrenlét és az alvás váltakozása az altudat lélekezése. Az érvényesülés és a fogyatékoság érzésének minden megnyilatkozása: a belső-én lélekezése.*

Egy másik idézet a csakrák meghatározó szerepére: *Az egyén életének minden megnyilvánulása az énségi-szikrából ered. Maga az élet a Lélek teremtő erejének köszönhető; az egyénnel kapcsolatos hatások és cselekedetek pedig: mind az ösztönvilág hajlandóságainak a hatására keletkeznek.*

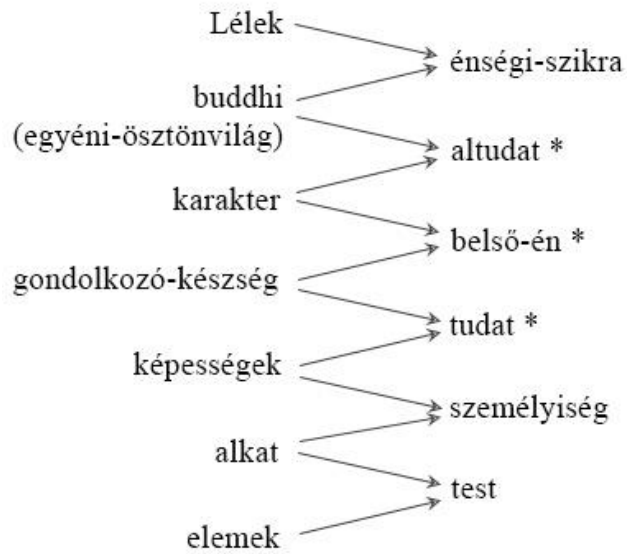
Az első négy fejezet végére jórészt kialakul az *alapfogalmak* rendszere: lásd a két ábra feliratait (*lásd a következő oldalon*), így például: *tudat, gondolkodókészség, belső-én, karakter, altudat, egyéni-ösztönvilág, énségi-szikra, egyéni-lélek, (Egyetemes) Lélek*. Néhány további fogalom: *én, én-ézés, én-tudat, Abszolútum, Természet, megnyilvánulás határvonala, őszanyag, elkülönülés*.

A három fejezetet két hosszabb, mélyebb tartalmú metafizikai leírás foglalja keretbe.

A jóga pszichológiai csakrarendszere

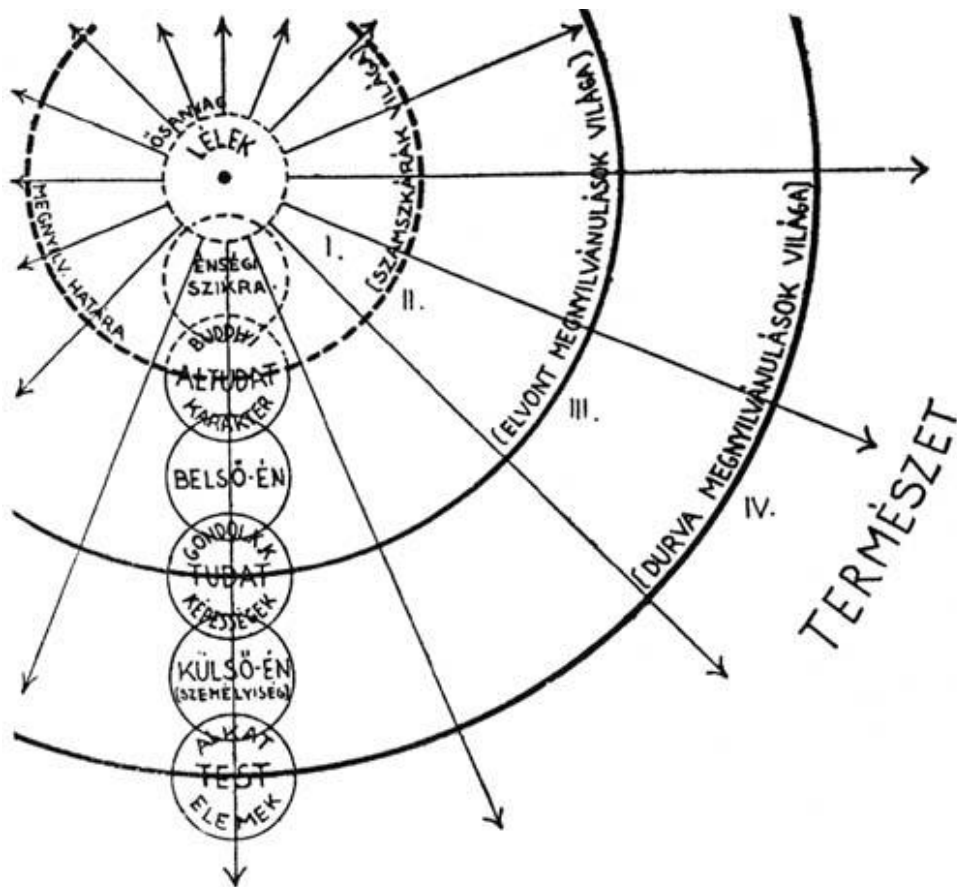
Megnyilvánulási tényezők:

Megnyilvánulási területek:

(A csillaggal jelölt területek együttesen az elme világát alkotják.)

1. ábra

2. ábra